

/ ZPRÁVY /

Vláda tlačí dohodáře do úvazků

Anna-Marie Horáková

Vedle novely zákoníku práce, jehož první čtení proběhlo minulý týden ve sněmovně, jsou dohody o provedení práce a pracovní činnosti také předmětem konsolidačního balíčku. Vláda se je těmito předpisy snaží povýšit na úroveň hlavních pracovních poměrů, čímž by dohodářům zajistila důchod. Pracovní trh však musí být flexibilní, jak zdůrazňuje šéfka ManpowerGroup a prezidentka Asociace poskytovatelů personálních služeb Jaroslava Rezlerová. Nový zákoník práce sice považuje za nesystematický, ale oceňuje některé jeho body, jako jsou registrace pracovních dohod, a zejména elektronické doručování smluv.

Ministr práce Marian Jurečka (KDU-ČSL) pojímá novelu zákoníku jako ochranu pracovníků. „Kromě represe řešíme situaci i jinak, aktuálně například novelou zákoníku práce. Úpravy posílí ochranu pracovníků zaměstnaných na základě dohod. A to zejména tím, že jim zajistí větší předvídatelnost práce a některá práva, která v současnosti mají pouze zaměstnanci na pracovní poměr. Jedním z nich je třeba nárok na dovolenou,“ popsal Jurečka. Novela navíc transponuje evropskou směrnici, v níž Česko tři čtvrtě roku zaostává a hrozí mu pokuty, pokud ji urychleně nepřijme.

Běžná smlouva po půl roce

Novelu zákoníku práce teď musí během 25 dní posoudit sociální a hospodářský výbor a komise pro rodinu. Pracovníkům na dohodu tak zaměstnavatel pravděpodobně bude muset nejméně tři dny předem rozvrhnout pracovní dobu s tím, že jim rozvrh zašle i písemně. Dohodáři získají navíc nárok na příplatky za práci o svátcích, víkendech nebo v noci. Po půl roce by mohli žádat o běžnou pracovní smlouvu. Výsledná podoba se samozřejmě ještě může změnit, po projednání výborem se bude sněmovna novele věnovat znovu.

Pracovní trh podle Rezlerové potřebuje spíše rozvolnit vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, aby byl flexibilnější a schopný reagovat na momentální situaci na trhu. „Je to také proto, aby dokázal konkurovat pracovním trhům v zahraničí a aby lákal

Novela sice může zvýšit počet klasických pracovních poměrů, je ale otázka, jaké budou negativní dopady ve formě práce „na černo“.

velké zahraniční investory,“ vysvětluje Rezlerová. Zahraniční investoři by přinesli kapitál, který by se promítl do výše mezd a zlepšil by samovolně i postavení zaměstnanců.

Proplácená dovolená

Nárok dohodářů na dovolenou v návaznosti na počet odpracovaných hodin podle Rezlerové zvýší firmám náklady o osm procent. „Spíše více, průměr pro dovolenou bývá vyšší než hodinová sazba a většina firem má týden dovolené navíc,“ vysvětluje. Očekává, že firmy dovolenou proplatí, protože když bude mít například student nárok na dvě hodiny dovolené, k ničemu mu to nebude.

Její agentuře i klientům by tak novela mohla o něco málo zvýšit náklady i administrativu. „Je otázka, zda se jedná o změnu reálnou, nikoli jen optickou. Pokud bude zaměstnavatel chtít zachovat náklady na dohodáře, postačí, pokud sníží odměnu v základu. Proplatí dovolenou a náklady budou ve výsledku stejné,“ popisuje Rezlerová.

Nicméně pro většinu běžných firem to podle ní nebude zásadní rozdíl, protože dohodářů zaměstnávají jen zlomek. „Nenapadá mě žádný případ z praxe, kde by to pro firmu byl zásadní zásah do fungování, s výjimkou těch, které současný systém využívají k tomu, aby okrádaly zaměstnance a stát. Opatření se dělá především proto, aby se zamezilo právě těmto podvodům,“ dodává.

Připouští, že se tak díky novele může sice zvýšit počet klasických pracovních poměrů, je ale otázka, jaké budou negativní dopady ve formě práce „na černo“ nebo zda více lidí nezačne pracovat jako OSVČ. Stát také v rám-

ci důchodové reformy počítá během tří let se zvýšením vyměřovacího základu sociálních odvodů „ičářů“ z 25 procent průměrné mzdy na čtyřicet. Postavení OSVČ už proto také nebude tak výhodné.

Jak již dříve v rozhovoru pro E15 konstatoval analytik pracovního trhu Tomáš Ervín Dombrovský, české dohody jsou tak trochu evropský unikát, v jiných zemích by „dohodáři“ měli postavení běžných zaměstnanců. „Tyto rozdíly se musejí minimálně v základu sladit,“ konstatoval.

Reagoval také na argument řady firem, že trh by si s něčím takovým poradil sám. „Nikdy se samo nenastaví úplně všechno. Proto funguje institut minimální mzdy, proto fungují základní parametry právě u dohod. Ukazuje se, že trh je velmi necitlivý vůči těm nejzranitelnějším, diskriminace se sama o sobě bez aktivních opatření nevyřeší. Podnikatelé vždy dělají to, co je pro ně za daných okolností nejvýhodnější, jsou řízení primárně finančními okolnostmi,“ vysvětluje.

Obavy ze zániku dohod

Nejsou to však jediné změny, které dohodáře čekají. V rámci konsolidačního balíčku počítá vláda se stanovením dvou různých limitů pro placení pojistného na sociální zabezpečení, první ve výši 25 procent průměrné mzdy. Druhý má činit čtyřicet procent průměrné mzdy. Dohodář jej odvede ve chvíli, kdy bude pracovat u více zaměstnavatelů. Jurečka to již dříve odůvodnil tím, že by dohodáři jinak jedinou nemuseli dostat důchody.

Opatření se stalo terčem kritiky Asociace malých a středních podniků, podle které pracovní dohody fakticky zlikviduje. Šéf české pobočky Randstadu Martin Jánský navíc připomíná, že již teď se Česko potýká s malou nabídkou flexibilních úvazků a opatření zruší jednu z cest. „Z dohod v zásadě děláme něco velmi podobného, jako je hlavní pracovní poměr, a to nepříspěvá k jejich využití do budoucna. Dlouhodobě bojujeme s malým využitím flexibilních úvazků a teď z toho mála děláme další kvazi hlavní pracovní poměr, což podle mě není cesta správným směrem,“ podotýká Jánský.

více na e15.cz